

Programové prohlášení vlády

14. 12. 1976

Vážený soudruhu generální tajemníku a prezidente Československé socialistické republiky, vážené Federální shromáždění, vážení hosté!

Nejbližší budoucnost této země a jejího lidu, narysovaná XV. sjezdem naší komunistické strany, představuje smělý projekt stavby, jež je organickou součástí historické ofenzívy socialismu. V současném světě, zmítaném stále ostřejšími sociálními rozpory, nový společenský řád tak znovu dokumentuje své přednosti a potvrzuje, že je opravdovým mládím a nadějí tohoto světa.

Všechno, co jsme si předsevzali, má rozhojnit hmotné a duchovní bohatství našich národů. Má upevnit vše, co činí náš život plnokrevným, bezpečným a klidným, co umožní našemu lidu, aby s důvěrou a jistotou dohlédl i vzdálenější perspektivy.

Je to program vysoce náročný, který reaguje na nově vznikající a dlouhodobé potřeby rozvoje naší společnosti. Navazuje na výsledky minulých let, které nepochybně patří k nejúspěšnějším v celé dosavadní historii budování socialismu v naší zemi.

Pro naplnění našich záměrů máme dobré předpoklady. Především je to přitažlivá, srozumitelná a perspektivně zaměřená hospodářská a sociální politika naší komunistické strany. Je to i atmosféra aktivity a tvořivé práce, plynoucí z vědomí, že svou budoucnost máme ve vlastních rukách a že na tom, jak dnes pracujeme, závisí zítřejší úroveň a bohatství našeho života. V tom se zračí uvědomělý vztah našeho lidu k socialismu a činnorodé vlastenectví - nejcennější společenské hodnoty, jež jsou pevnou zárukou našeho současného a budoucího vývoje.

Byly znovu potvrzeny průběhem i výsledky nedávných voleb do národních výborů a zákonodárných sborů, které přesvědčivě dokumentovaly vysoký stupeň morálně politické jednoty lidu. Zároveň vyjádřily i vůli našich občanů podílet se na uskutečňování společného díla, přispět k němu svým osobním přínosem.

Naše síly a možnosti jsou násobeny skutečností, že se při výstavbě i ochraně socialismu a jeho vymožeností opíráme a budeme i nadále opírat o věrné přátele, o spojenectví a těsnou spolupráci se Sovětským svazem a ostatními zeměmi socialistického společenství.

Všechny tyto okolnosti měla vláda ČSSR na paměti při zpracovávání programu své činnosti na další volební období, který vám dnes předkládá k projednání a posouzení.

Je to program důsledně vycházející ze závěrů XV. sjezdu KSČ, se kterými se ztotožnila celá naše Národní fronta. Jeho základním cílem je pokračovat ve výstavbě rozvinuté socialistické společnosti, ve vytváření podmínek pro stále spokojenější, šťastnější a bohatší život našich občanů.

V souladu se závěry XV. sjezdu Komunistické strany Československa vidí federální vláda hlavní těžiště své práce v zajišťování dalšího dynamického rozvoje národního hospodářství, který je základním předpokladem pro zvyšování životní úrovně. V souvislosti s dnešním

vysokým stupněm osobní a společenské spotřeby i obtížnějšími a složitějšími podmínkami, v nichž naše ekonomika pracuje, jde o úlohy nemalé a vysoce náročné.

Vytváření předpokladů pro stále bohatší a plnější uspokojování rostoucích hmotných a duchovních potřeb obyvatelstva a další upevňování jeho životních a sociálních jistot je základním smyslem veškeré naší práce. Zvyšování životní úrovně nechápeme však jen jako prostý výsledek hospodářské činnosti, ale je zároveň důležitým podnětem pracovní a občanské aktivity, který přispívá rozvoji výrobních sil a ostatních společenských hodnot v naší zemi.

V další výstavbě rozvinuté socialistické společnosti cestou vysoké efektivity společenské výroby a kvality veškeré práce budeme pokračovat v cílevědomém řešení složitých otázek formování socialistického způsobu života při sjednocování zájmů jednotlivce se zájmy společnosti jako celku.

Spolu s úsilím vynakládaným na tvorbu materiálních hodnot bude vláda zajišťovat především další růst osobní spotřeby a příjmů obyvatelstva, zdokonalování systému zdravotní a sociální péče. Za přední úkol považujeme i nadále bytovou výstavbu a trvalé zlepšování životního a pracovního prostředí.

K zabezpečení těchto náročných cílů počítáme v šesté pětiletce s vytvářením takových zdrojů, abychom v jejím průběhu mohli zvýšit osobní a společenskou spotřebu obyvatelstva zhruba o 25 %. Přitom rozhodující část těchto prostředků chceme využít na další vzestup osobní spotřeby pracujících, přičemž se budeme řídit Směrnicí XV. sjezdu Komunistické strany Československa o zachování celkové hladiny maloobchodních cen základních životních potřeb.

Rostoucí kupní síla se stále více zaměřuje na průmyslové spotřební zboží. Povedeme proto výrobní i obchodní organizace k soustavnému rozšiřování sortimentu kvalitnějšího a technicky dokonalejšího zboží s vyššími užitnými a estetickými vlastnostmi. To se týká jak strojírenských spotřebních výrobků, tak nábytku, textilu, oděvů, obuvi i ostatního spotřebního zboží. Budeme zároveň požadovat, aby průmysl i obchodní organizace pružně a včas reagovaly na požadavky spotřebitelů a energicky odstraňovaly stále se opakující nedostatky, které se ještě v této oblasti vyskytují. V zásobování potravinami se soustředíme především na zlepšování jejich skladby i na zvyšování podílu biologicky hodnotnějších druhů.

Počítáme rovněž s dalším rozvojem placených služeb, a to hlavně těch, které ulehčují práci ženám, stejně jako služeb spojených s bydlením, vybavením domácností a rozvojem motorismu. V úzké spolupráci s odborovými orgány a organizacemi budeme podporovat různé formy aktivního odpočinku, rekreace a cestování.

V oblasti sociální politiky uskutečňujeme od začátku letošního roku významná opatření v důchodovém zabezpečení. Chceme přirozeně pokračovat ve zlepšování péče o rodiny s dětmi a o zabezpečení občanů ve stáří, náš další postup v těchto oblastech však závisí na tom, jaké si pro to vytvoříme možnosti v materiální výrobě.

Hlavní pozornost obracíme na oblast pracovních příjmů. Průměrná mzda pracovníka v národním hospodářství přesáhne v roce 1980 2700 Kčs, což je o 350 - 370 Kčs více než na začátku této pětiletky. I nadále budeme prosazovat zásadu, aby nejlépe byli oceňováni ti, kteří dobře pracují a nejvíce přispívají k našemu společnému dílu. K tomu chceme usměřňovat

mzdový vývoj, aby lépe odpovídal socialistickému principu odměňování, aby více podněcoval ke kvalitní práci a celkové hospodárnosti.

Současně usilujeme o to, aby pracovní příjmy družstevních rolníků v závislosti na hospodářských výsledcích a úrovni kvalifikované práce byly obdobné jako v ostatních odvětvích národního hospodářství.

Plánovaný růst příjmů obyvatelstva se projeví u rodin všech sociálních skupin. V zásadě téměř vymizí rodiny s čistým příjmem na hlavu do 700 Kčs měsíčně, ačkoliv v roce 1970 představovaly 13 % všech domácností.

Také v bytové politice budeme pokračovat v dosavadním kursu, jehož cílem je nejen odstraňovat nedostatek bytů, ale zlepšovat i jejich celkovou kvalitu. V šesté pětiletce chceme dát našim občanům nejméně 640 tisíc nových bytů, přičemž se zvětší jejich užitková plocha a vzroste podíl bytů se třemi a více pokoji. Mimořádný význam přikládáme i občanské a technické vybavenosti sídliště, kde jsme bohužel ani v tomto roce příliš dopředu nepokročili.

Zvláštní pozornost budeme i nadále věnovat komplexu otázek spojených s výstavbou a rozvojem Prahy, hlavního města Československé socialistické republiky. Soustředíme se na dokončení nejméně 58 tisíc bytů, včetně občanské vybavenosti, na další přestavbu dopravního systému, na rozšíření linky "C" a uvedení do provozu první části linky "A" pražského metra. Vybudujeme rozsáhlý areál paláce republiky a také uskutečníme náročnou a již tak potřebnou rekonstrukci pražského Národního divadla.

Rovněž hodláme uvést do života velice významné projekty při rozvoji a modernizaci Bratislavy, hlavního města Slovenské socialistické republiky.

Mnoho musíme vykonat v této pětiletce i při zvládnání velice složitých problémů, které se nahromadily a bohužel dále vznikají rozsáhlou průmyslovou výstavbou v některých okresech Severočeského kraje.

Nedílnou součástí životní úrovně v jejím širším pojetí je i péče o prostředí, v němž lidé žijí a pracují. Jde zejména o čistotu ovzduší a vodních toků a ochranu celkové krajiny. Je to široká oblast, v níž důležitou úlohu musí sehrát ústřední orgány i národní výbory ve spolupráci s organizacemi Národní fronty i celou občanskou veřejností.

Ve zdravotnictví navazujeme na vysokou úroveň všestranné péče o zdraví národa. V šesté pětiletce chceme především dobudovat územní a závodní zdravotnické obvody, dokončit nové uspořádání sítě léčebných zařízení a urychlit rozvoj farmaceutické výroby. Zároveň budeme pokračovat ve vybavování zdravotnictví moderní diagnostikou, léčebnou a pomocnou technikou.

Zvýšení celkové úrovně zdravotní péče je však závislé nejen na tom, jak lékaři a ostatní zdravotničtí pracovníci využijí všech daných prostředků, ale především, jak citlivě a pozorně budou přistupovat k pacientům, k našim občanům.

V tělesné výchově a sportu, kde zvláště v některých odvětvích v posledním období dosahujeme stále lepších výsledků, je nezbytné vytvářet podmínky pro jejich další rozvoj. Postupně je třeba plně uvést do života dobře promyšlený moderní systém vrcholového sportu,

spjatý bezprostředně s masovou základnou tělesné výchovy. K tomu chceme využít poznatky našich nejlepších odborníků i zkušenosti z celého světa.

Soudružky a soudruzi poslanci, abychom dosáhli cílů stanovených XV. sjezdem KSČ ve zvyšování hmotné a kulturní úrovně obyvatelstva a posílili materiálně technickou základnu socialistické společnosti, musíme naše hospodářství rozvíjet vysoce efektivně. Jedině tak můžeme přizpůsobit ekonomiku závažným změnám, které jsou důsledkem rychlého vzestupu ve všech oblastech našeho života i nových skutečností ve světě.

Naše úsilí bude proto v příštích letech zaměřeno především k tomu, abychom uspokojili na vysoké technické úrovni naše vnitřní potřeby ve všech oblastech, abychom se úspěšně vyrovnali s náročnými vnějšími ekonomickými vlivy a zároveň se prosadili ve stále ostřejší konkurenci na světových trzích.

Rozvoj národního hospodářství zabezpečujeme v podmínkách, kdy ceny paliv, energií, průmyslových i zemědělských surovin rostou značně rychleji než finálních výrobků, které jsou naším hlavním platebním prostředkem na zahraničních trzích. Zároveň musíme překonávat určité zaostávání ve výstavbě velkých kapacit zvláště v energetice a chemickém průmyslu a vypořádat se s některými nepříznivými důsledky dvou slabších po sobě jdoucích sklizní posledních let.

Z těchto hledisek jsme stanovili i základní úkoly šestého pětiletého plánu. Národní důchod se má v roce 1980 zvýšit proti roku 1975 o více než 27 %, průmyslová výroba nejméně o 33 %, stavební výroba o 36 % a zemědělská produkce proti minulému pětiletí má vzrůst o 14 až 15 %.

Rozvoj výrobních sil v České i Slovenské socialistické republice směřuje při racionálním využívání daných podmínek a zdrojů ke zvýšení efektivity národního hospodářství a k dalšímu posilování proporcionalního rozvoje naší jednotné čs. ekonomiky.

Dobré výsledky, jichž v souhrnu dosahujeme v plnění úkolů letošního roku, svědčí o tom, že v naší společnosti v hospodářství máme dostatek zdrojů a sil se stanovenými cíli se vyrovnat.

Průběh prvního roku šesté pětiletky však s veškerou naléhavostí ukazuje, že ne všechny základní požadavky hospodářského rozvoje úspěšně zvládáme. Je třeba prostě přidat do kroku, je třeba zvládnout nesrovnatelně vyšší nároky na úroveň a účinnost řízení, organizaci práce, lépe politicky pracovat s lidmi. Vyžaduje to prostě větší dovednost, iniciativu, tvůrčí přístup a značně vyšší odpovědnost zvláště u státních a hospodářských řídicích kádrů.

Na XV. sjezdu Komunistické strany Československa zdůraznil generální tajemník naší strany a prezident republiky soudruh Gustáv Husák, že "Program hospodářského a sociálního rozvoje v šesté pětiletce odpovídá perspektivním vývojovým tendencím. Vychází z reálných potřeb a možností naší společnosti a našeho hospodářství, vyváženě sjednocuje bezprostřední i dlouhodobé úkoly, rozvoj životní úrovně a tvorbu hmotných zdrojů a určuje cesty jejich zabezpečení".

Uskutečnění tohoto programu závisí v plném rozsahu na tom, jak rychle se nám podaří podstatně zvýšit efektivnost společenské výroby a kvalitu naší práce.

Všichni víme, že s existujícími materiálovými, lidskými a finančními zdroji je možno dosáhnout mnohem vyššího hospodářského efektu. To však předpokládá, že počínaje

ministerstvy a vládou a konče jednotlivými provozy budou otázky ekonomie celého reprodukčního procesu, kvality a hospodárnosti posuzovány jako životně důležité pro další rozvoj naší společnosti. Proto každé naše rozhodnutí se musí opírat o ekonomickou kalkulaci, jak s minimem prostředků dosáhnout maxima výsledků. Právě tímto směrem - to znamená co nejlépe zhodnocovat naši vlastní práci suroviny, energii a materiál - musíme napřít jednotné úsilí našich technických pracovníků, ekonomů, projektantů, konstruktérů, všech organizátorů výrobního procesu; tímto směrem musíme dále rozvíjet socialistické soutěžení a pracovní iniciativu.

Na podporu vysoce efektivního rozvoje výrobních sil, který by odpovídal našim novým potřebám, budeme kontrolovat investiční a finanční prostředky, pracovní síly i potenciál výzkumné a vývojové základny. Energičtěji budeme postupovat v rozšiřování kooperace a specializace se zeměmi Rady vzájemné hospodářské pomoci i s dalšími státy a širěji využívat množství licenční politiky.

Jak zdůraznil XV. sjezd Komunistické strany Československa, má ve strategii našeho rozvoje hospodářství klíčovou úlohu čs. strojírenství. Především na něm závisí zvyšování technické úrovně našeho hospodářství i zajištění rozhodující části platebních prostředků ke krytí našich dovozů. Vláda bude klást mimořádný důraz na to, aby strojírenství ve smyslu závěrů jednání ústředního výboru komunistické strany v září t. r. přizpůsobilo strukturu a proporce výroby novým potřebám a aby podstatně zvýšilo technickoekonomickou úroveň a kvalitu svých výrobků.

V chemickém průmyslu zaměříme pozornost na rozvoj petrochemie. I přes určité zpoždění budou v nejbližších letech postupně uvedeny do provozu velké moderní komplexy, jejichž plné a efektivní využití vytvoří kvalitativně novou základnu pro úspěšnou chemizaci národního hospodářství.

Ve spotřebním průmyslu, který si zachovává svoji významnou funkci pro vnitřní i zahraniční trh, budeme prosazovat potřebnou a rychlou inovaci výrobků a rychlejší růst těch výrob, které se opírají o naše vlastní surovinové zdroje.

Náročnost úkolů si vyžaduje, abychom věnovali značnou pozornost rozvoji silniční a železniční dopravy a našich spojů. Budeme usilovat o to, aby doprava operativně reagovala na uvažované strukturální změny v národním hospodářství, zvyšovala přepravní kapacity, zvláště v některých oblastech, a aby se modernizoval celkový její provoz. Spolu s tím chceme pokračovat ve výstavbě a modernizaci silniční a dálniční sítě.

V oblasti spojů hodláme především rozšiřovat telekomunikační síť a automatizaci městského telefonního styku.

Úroveň výkonnosti ekonomiky i další vzestup a změny kulturně technické a kvalifikační úrovně našich pracujících jsou nemyslitelné bez aplikace moderních vědeckých poznatků v technice, technologii i organizaci výroby a práce.

Jejich plné a rychlé využívání je jedině možnou cestou, jak šetřit pracovní síly, jak soustavně zvyšovat užité vlastnosti našich výrobků, modernizovat technologii výroby i oběhu zboží a násobit účinnost společenské práce.

Všechny články státního a hospodářského řízení povedeme proto k tomu, aby iniciativně rozpracovávaly naši vědeckotechnickou politiku a energicky řešily problémy spjaté s její rychlou a efektivní realizací.

Naše výzkumná a vývojová základna se musí intenzivněji snažit o dosažení vyššího efektu ve své práci, o racionálnější využívání tvůrčích sil i jejich důslednou koncentraci na zvládnutí nejdůležitějších, nejdůležitějších úkolů.

Snažíme se o to, aby koncepce vědeckotechnické politiky pro další období respektovala potřeby budoucí struktury ekonomiky a vycházela důsledně z nových podmínek ve světě i u nás doma. Od československé vědy právem požadujeme, aby výrazněji přispěla i k řešení problémů dlouhodobého rozvoje rozvinuté socialistické společnosti v Československu.

O uplatnění poznatků vědy a techniky v naší společenské praxi rozhoduje v nemalé míře investiční politika.

Na investiční výstavbu má být za pětiletku vynaloženo téměř 800 miliard Kčs, což představuje zhruba jednu třetinu užitého národního důchodu. Míra investování je na hranici našich možností. O to více je zapotřebí každou korunu uvážlivě a správně využívat, aby se nám investované prostředky mnohonásobně vracely a posilovaly intenzivní charakter reprodukčního procesu.

Nová výstavba je směřována především do palivo-energetické základny, zemědělské výroby a na zabezpečení hlavních rozvojových programů v československém průmyslu a naší účastí na integračních projektech.

Vzhledem k omezeným zdrojům pracovních sil a dosud ne vždy dostatečnému využití pracovních míst ve stávajících závodech chceme výrazněji preferovat modernizaci a rekonstrukci vybraných kapacit, které urychlí i koncentraci, specializaci a integraci výroby a projeví se hlavně v úsporách živé práce.

Usilujeme o zdokonalení jednotného systému řízení projektové činnosti, aby bylo zabezpečeno potřebné soustředění projektových kapacit a zvýšení celkové úrovně a efektivnosti projektování.

Důsledně budeme vyžadovat, aby se zlepšilo využití progresivních základních prostředků, zejména ve strojírenství a ve spotřebním průmyslu. Novou výstavbu nelze připustit tam, kde můžeme plánovaného rozvoje výroby dosáhnout intenzifikací, koncentrací, modernizací a rekonstrukcí dosavadních kapacit.

Přísněji budeme posuzovat investiční výstavbu z hlediska národohospodářské efektivnosti a návratnosti vkládaných prostředků. Rozhodně budeme čelit všem snahám o nadměrnost, okázalost a nehospodárnost, ať už ve výrobní či nevýrobní sféře.

Jedním z klíčových úkolů rychlého růstu národního hospodářství je v tomto období zvýšení exportní schopnosti celého našeho národního hospodářství.

V šesté pětiletce stojíme v této oblasti před úkoly, jaké jsme co do rozsahu i kvalitativních nároků dosud nikdy neřešili. Jde o zvýšení celkového exportu více než o třetinu, ve strojírenství dokonce o tři čtvrtiny. Tak vysoký vývoz je nezbytný k zabezpečení dovozu

paliv, surovin a potravin i techniky pro modernizaci a zvýšení technické úrovně naší výroby. Současně je třeba si uvědomit, že vyšší vývoz potřebujeme i jako náš vklad do rozšiřující se mezinárodní socialistické dělby práce, bez níž je další zdravý vývoj naší ekonomiky nemyslitelný.

V celém světě se podstatně zvyšují nároky na kvalitu a provozní spolehlivost strojů a zařízení i na funkční a estetická hlediska výrobků. Ani my nemůžeme být v tomto směru výjimkou a musíme usilovat o to, abychom kvalitou našich výrobků ve strojírenství, chemickém a spotřebním průmyslu i v ostatních odvětvích dosahovali na zahraničních trzích co nejvyšších efektů.

Podstatná změna v přístupu všech pracovníků výroby i zahraničního obchodu k vývozním úkolům se musí na prvním místě projevit v péči o vysokou technickou úroveň a jakost výrobků, o dokonalejší komerční práci, o přísnější dodržování smluvních závazků. Tyto oprávněné požadavky byly jasně zdůrazněny naším ústředním výborem komunistické strany a vláda je povinna jejich plnění důsledně organizovat a vyžadovat. K rozhodujícím kritériím při oceňování výsledků práce podniků, jejich kolektivů i vedoucích pracovníků bude patřit i zajištění dodávek náhradních dílů, servisních a dalších služeb.

Změny, které se udály v posledních letech na světových trzích, a zvláště pak krizový vývoj vyspělých kapitalistických států ještě názorněji potvrdily vskutku životní význam a nenahraditelnost naší těsné ekonomické spolupráce se Svazem sovětských socialistických republik i ostatními bratrskými socialistickými zeměmi.

V našem nejvlastnějším zájmu je proto ještě cílevědoměji přispívat k posílení procesu socialistické ekonomické integrace, k důslednému plnění Komplexního programu jejího rozvoje a učinit maximum pro realizaci akcí vyplývajících z dlouhodobých dohod a koordinace současných pětiletých plánů.

Proto se aktivně podílíme na přípravě dlouhodobých cílových programů, jejichž smyslem je soustředit síly bratrských zemí ke společnému řešení závažných ekonomických problémů. Jde o zajištění základních druhů energie, paliv a surovin, rozvoj strojírenství na základě specializace a kooperace, zabezpečení nezbytných potřeb základních druhů potravin a průmyslového spotřebního zboží a modernizace i rozvoj dopravy mezi členskými státy RVHP.

Zvýšené úsilí chceme věnovat rozšiřování hospodářských a vědeckotechnických styků s rozvojovými zeměmi. Budeme intenzívně využívat rozmanité formy dlouhodobé spolupráce v souladu s našimi potřebami i v zájmu rozmachu výrobních sil, v zájmu upevnění samostatnosti těchto rozvojových zemí.

Pokud jde o vztahy k hospodářsky vyspělým kapitalistickým státům, budeme postupovat v duchu politiky mírového soužití a v souladu se závěry helsinské konference. Chceme spolupracovat na zásadách vzájemné výhodnosti v ekonomice, vědě a technice, při ochraně životního prostředí, dopravě i na dalších úsecích, jak to odpovídá našim zájmům a potřebám.

Neméně závažný soubor problémů, kterým federální vláda věnuje intenzívní pozornost, tvoří otázky výkonnosti našeho palivo-energetického komplexu. Nezakrýváme si, že potrvá ještě nějakou dobu, než budeme moci plně zabezpečit plynulé zásobování národního hospodářství

elektrickou energií. O to víc však musíme všichni společně usilovat, abychom rozmnožovali zdroje paliv a energie a zároveň s nimi na všech úsecích efektivně hospodařili.

Z těchto důvodů budeme pokračovat v urychlování těžby domácích paliv. Chceme v roce 1980 vytěžit až 97 milionů tun hnědého uhlí a lignitu a téměř 29 milionů tun černého uhlí. Naši horníci prokázali nejednou v minulosti svůj vztah k naší vlasti a socialismu a přesvědčivé důkazy v tomto směru podávají i nyní. Obracíme se k nim také dnes s důvěrou, že pochopí naléhavost našich potřeb a věnují k zajištění nezbytné těžby všechny své síly i část svého volného času.

Pokud jde o zásobování elektrickou energií, směřují dosud přijatá opatření k tomu, abychom v roce 1980 vyráběli 77 až 79 miliard kilowathodin, to znamená abychom během pěti let dosáhli zvýšení zhruba o třetinu. Bezprostředně dnes usilujeme o odstranění nedostatků v provozuschopnosti celkové energetické soustavy, prostě usilujeme o bezporuchový provoz z existujících energetických kapacit.

Současně s tím soustředujeme naši pozornost na výstavbu nových energetických a důlních děl. Priority v tomto směru jsou známé. Přesto se dosud potýkáme s některými nedostatky, jejichž důsledné odstraňování je podmínkou pro uvedení kapacit do provozu ve stanovených termínech. Za zásadní, perspektivní směr považujeme rozvoj jaderné energetiky, kde ve výrobě zařízení i ve výstavbě atomových elektráren v širokém měřítku a velice úzce spolupracujeme se Sovětským svazem.

Situace v palivech a energii staví velice naléhavě do popředí otázku trvalé a všestranné hospodárnosti. Státní program racionalizace spotřeby paliv a energie je třeba považovat za minimální. Pro jeho překračování, jak dokazují některé příklady, a to v dosti širokém měřítku, máme dostatek možností i dostatek sil.

Z dlouhodobějšího hlediska považujeme za nezbytné propracovat taková opatření, která povedou ke snižování energetické náročnosti naší výroby při využití nejnovějších poznatků vědy a techniky i mezinárodní dělby práce. Počítáme v tomto směru s aktivní účastí ministerstev, generálních ředitelství, podniků, i s tvůrčím přínosem výzkumné a vývojové základny.

Také řešení potravinového problému bude i nadále patřit mezi stěžejní úkoly federální vlády i národních vlád. Je neoddelitelně spjato s rozvojem zemědělství, s jeho intenzifikací, s kvalitou i způsobem práce našich rolníků, s dalším sepětím zemědělské výroby s vědou a samozřejmě s naším průmyslem.

Kurs XV. sjezdu Komunistické strany Československa na postupné dosažení soběstačnosti ve výrobě zrnin a další zvyšování naší celkové soběstačnosti ve výrobě potravin mírného pásma je - jak ukazují naše vlastní potřeby i vývoj ve světě - stále aktuálnější.

Klíčovým úkolem je rozvoj rostlinné výroby v takové struktuře, aby uspokojoval potřeby potravinářského průmyslu a plněji zabezpečoval krmiva pro plánovaný růst živočišné výroby. Známe naše vlastní slabá místa. Větší úsilí musíme vyvinout ve výrobě objemných krmiv, rozšiřovat plodiny s vysokým obsahem bílkovin a překonat neuspokojivé výsledky, zvláště v produkci cukrovky a brambor. V poslední době byla přijata komplexní opatření k rozšíření produkce kukuřice, která by měla příznivě ovlivnit objem i strukturu krmivové základny.

Pozorně je třeba chránit a využívat půdní fond a věnovat více péče závlahám a vůbec lepšímu hospodaření s vodou.

V živočišné výrobě jde především o další zkvalitňování plemenářské práce pro potřebný rozvoj chovu skotu, zvyšování účinnosti veterinární služby, o řádné hospodaření s krmivem a o rychlejší uskutečňování programů výroby kvalitního hovězího a vepřového masa.

V posledních letech jsme výrazně postoupili v koncentraci a specializaci zemědělství, ve vytváření kooperačního sdružení. V současné době je hlavním úkolem v podmínkách socialistické velkovýroby upevnit tyto nové vztahy, zdokonalit jejich řízení a organizaci s cílem zabezpečit vyšší výrobu, dosáhnout vyšší produktivity i celkovou hospodárnost.

Od potravinářského průmyslu požadujeme vyšší zhodnocování zemědělských surovin, další rozšiřování a zkvalitňování sortimentu výrobků. V této pětiletce řešíme oprávněné požadavky na modernizaci a rekonstrukci technické základny tohoto odvětví, a to zvláště v těch oborech, kde je to nejnaléhavější a nejpotřebnější.

Naši rolníci i pracovníci potravinářského průmyslu v uplynulém pětiletí dobře pracovali a dosáhli v základních oblastech pozoruhodných výsledků. Jsme přesvědčeni, že jejich dovednost, odborná zdatnost, široká iniciativa i v následujícím období podstatně přispěje k uspokojování potřeb obyvatelstva potravinami, což je v zájmu úspěšného rozvoje naší země.

Soudružky a soudruzi poslanci, program sociálního a hospodářského rozvoje, schválený XV. sjezdem KSČ, naléhavě vyžaduje zvýšit úroveň řízení ekonomických procesů.

Půjdeme v tomto směru cestou dalšího prohlubování soustavy plánovitého řízení národního hospodářství a využijeme podnětných myšlenek, které přinesl XXV. sjezd KSSS a XV. sjezd KSČ, i praktických zkušeností ostatních zemí socialistického společenství.

Změny metod plánování a řízení chceme důsledně spojovat s řešením věcných problémů hospodářského a sociálního rozvoje.

Za velmi aktuální považujeme zvýšení úlohy střednědobého plánu opřené o propracovaný dlouhodobý výhled. Je to základní podmínka pro celkově lepší plánování a zvláště pro plánování, přípravu a realizaci investic, pro to, abychom z dlouhodobějších hledisek efektivně zabezpečovali inovace výrobních programů, zvyšování technické úrovně a zlepšování struktury výroby.

Klademe zejména velký důraz na větší provázanost plánu, a to jak zpřesněním bilancí, tak zaváděním a rozšiřováním gescí ve vybraných oborech nebo skupinách výrobků.

Rovněž kritéria, jimiž až dosud hodnotíme náročnost plánu a jeho plnění, neodpovídají současným potřebám. Globální ukazatele často zakrývají neplnění závažných společenských potřeb. I v tom připravujeme některé změny.

V oblasti zahraničního obchodu považujeme za nutné v nejbližší době posoudit některé náměty na zvýšení hmotné zainteresovanosti výrobních závodů na růstu efektivního vývozu. Současně připravujeme návrhy na zlepšení organizačních vazeb mezi výrobou a zahraničním obchodem.

Máme-li v nastávajícím období zvýšit efektivnost národního hospodářství, musíme prosazovat mnohem účinnější působení finančních a ekonomických nástrojů. To si vyžaduje podstatně zvýšit úroveň tvorby norem a normativů všeho druhu, jejich využívání v zájmu hospodárnosti, produktivity práce i objektivního srovnávání úrovně hospodaření a řídicí práce v jednotlivých výrobních hospodářských jednotkách.

Dozrál čas, abychom v příštím období na základě zkušeností z uplynulých let dosáhli pokroku i v organizaci výrobní základny, která by lépe odpovídala dané i budoucí etapě a hlavně vytvářela předpoklady pro účinnější a hospodárnější řízení.

Jsme si dobře vědomi, že ani sebelepší plán a metodika nemohou nahradit konkrétní řízení, řízení lidí. Od vedoucích všech stupňů musíme vyžadovat, aby plně využívali své kompetence, odpovědnosti, aby rozhodovali kvalifikovaně, včas, z hlediska celospolečenských zájmů, aby důsledně zabezpečovali plnění přijatých rozhodnutí a uměli podněcovat iniciativu pracujících.

Soudružky a soudruzi poslanci, velký rozsah úkolů, které řešíme v tomto období, vyžaduje i nadále cílevědomě posilovat a zdokonalovat náš socialistický stát ve všech oblastech jeho působení.

Naše dosavadní i příští úspěchy by byly nemyslitelné bez činnosti iniciativy občanů, jejich uvědomělého přístupu k uskutečňování celospolečenských úkolů, bez jejich široké účasti na rozhodování o věcech veřejných na řízení a správě státu. Chceme pro to vytvářet všechny podmínky a usilovat o prohlubování socialistické demokracie, která umožňuje plné uplatnění a další rozvoj tvořivých sil našich pracujících.

Různorodé formy jejich účasti na řízení se budou i dále zdokonalovat. Přitom chceme odstraňovat jakékoli projevy formálnosti a důsledně zajišťovat, aby lidé mohli uplatnit své názory a svou iniciativu ve všech oblastech, ve veškeré práci. Zde mají významné místo i společenské organizace Národní fronty, zejména Revoluční odborové hnutí a Socialistický svaz mládeže.

Na dosavadních výsledcích naší společné práce se nesporně velkou měrou podílejí národní výbory, každodenně naplňující základní článek naší ústavy, že lid je u nás zdrojem veškeré státní moci.

V uplynulém volebním období zvládly mnoho úkolů, často mimořádně náročných. Splnění volební programy Národní fronty a akce na zvelebení měst a vesnic přinesly naší společnosti velké hodnoty. V celém státě není prakticky obce, kde by se za předchozích pět let nezměnilo něco k lepšímu. Je to i výsledek dobrovolné práce našich občanů, průkazné svědectví o jejich uvědomělém vztahu k veřejným záležitostem.

Volební programy Národní fronty pro nynější pětiletí jsou náročnější v tom, že komplexněji řeší problémy výstavby veřejně prospěšných zařízení, zlepšování životního a pracovního prostředí a zahrnují v širší a hlubší míře i oblast kulturní a ideově výchovné činnosti.

Národní výbory odpovídají za rozvoj svých územních celků a mají na starosti značnou část hospodářství. Na nich bude v rozhodující míře záviset, jak splníme zejména tu část Směrnice strany o hospodářském a sociálním rozvoji, která je spojena s každodenním uspokojováním potřeb pracujících. V popředí jejich zvláštní pozornosti musí proto být zejména soustavné

zlepšování služeb. Na jejich rozsahu, kvalitě, spolehlivém každodenním provozu ve značné míře závisí spokojenost našich občanů i možnost účelněji využívat volného času k rodinnému životu, regeneraci tělesných i duševních sil k sebevzdělání i společenské angažovanosti.

Nově zvolené a ustavené národní výbory aktivně přistupují k plnění svých volebních programů. Jejich komise i široký aktiv a zvláště aparát národních výborů si musí být stále vědomy, že jsou zde pro lidi, pro to, aby pružně a ochotně vyřizovaly jejich záležitosti a pomáhaly řešit v rámci daných zákonů a možností i těžkosti a obtíže denního lidského života.

Pro další zlepšení práce národních výborů je nezbytné zdokonalovat činnost všech ústředních orgánů státní správy a zvyšovat v tomto směru zvláště odpovědnost ministerstev. Zároveň chceme soustavně rozšiřovat aktivní účast národních výborů na řešení problémů přesahujících jejich odpovědnost a kompetenci, to znamená na přípravě celostátních zákonů a závažných opatření, na jejich širokém projednávání s občanskou veřejností.

Uplynulé období potvrdilo životnost a prospěšnost federativního uspořádání ČSSR. Federativní uspořádání pomáhá upevňovat bratrské vztahy našich národů, Čechů a Slováků i ostatních národností, Maďarů, Ukrajinců, Poláků a Němců a posiluje jednotu celé naší socialistické společnosti.

V úzké součinnosti s vládami obou republik budeme i nadále uskutečňovat jednotnou státní politiku, rozvíjet československou státnost v duchu federativního uspořádání, všestranně zdokonalovat a optimálně využívat možností daného státoprávního uspořádání.

Federální vláda i vlády ČSR a SSR mají před sebou velké úkoly a velkou odpovědnost. Vedle zvládání problémů denního života stále více vystupuje do popředí potřeba kvalifikované, koncepční práce, řešení úkolů s dlouhodobým výhledem, ve všech vazbách a souvislostech. Členové vlád a jejich aparát musí v rámci dané odpovědnosti kvalifikovaně rozhodovat a zvláště pak účinně kontrolovat, jak se vládní rozhodnutí uvádějí v život. Zdokonalovat styl řídicí práce zvláště na úrovni vlád, a opírat se o důkladnou znalost problémů i situace v místech - to je požadavek, který před nás velice naléhavě postavil XV. sjezd KSČ a který se v celé šíři především dotýká nás, státního a hospodářského aparátu.

Naplňování závěrů XV. sjezdu Komunistické strany Československa je úzce spjato se zkvalitňováním právního řádu, s upevňováním socialistické zákonitosti.

V úzké součinnosti s orgány Federálního shromáždění budeme dbát o to, aby připravované zákonné úpravy aktivně napomáhaly hladkému chodu celého státního mechanismu a našeho společenského života vůbec.

V hospodářskoprávní oblasti budeme usilovat o to, aby právní úpravy - od zákonů až po všeobecně závazné právní normy nižšího typu - účinně přispívaly ke zvyšování efektivnosti a kvality práce ve všech odvětvích národního hospodářství, ve výrobní i nevýrobní oblasti. Stojí před námi úkol plynule řešit právní problémy vyplývající z účasti Československa na mezinárodní socialistické ekonomické integraci.

Závažným úkolem je příprava koncepce dalšího rozvoje právního řádu, která se musí opírat o důkladnou analýzu jednotlivých úseků.

Vláda bude i nadále rozhodně prosazovat socialistickou zákonnost, důsledné dodržování právního řádu a státní disciplíny. Spolu s celkovým posilováním právních jistot pracujících, jejich práv, ale zároveň i povinností i pravidel socialistického soužití chceme uskutečnit postupně některá opatření proti záporným jevům, které jsou právem kritizovány naší občanskou veřejností a které bohužel dosud přetrvávají v naší společnosti, a to zejména v hospodářské oblasti.

Odpovědnost za celospolečensky koordinovaný postup a za výsledky v boji proti trestné činnosti mají orgány prokuratury, soudů a Sboru národní bezpečnosti. V této oblasti půjde o zdokonalování práce všech orgánů trestního řízení, o včasné odhalování trestné činnosti a spravedlivý postih jejích pachatelů i účinnější předcházení kriminalitě, zvláště u mladých lidí. Musíme rovněž účinněji chránit společenské bohatství před požáry a provozními haváriemi, které národnímu hospodářství a ve svých důsledcích nám všem působí nesmírně veliké a vážné škody.

Za neméně důležitý požadavek považujeme respektování a dodržování zákonů všemi státními orgány a každým z nás. Proto jsou připravena opatření, která mají zvýšit úroveň právní výchovy a propagandy a pozitivně se projevit ve všech oblastech života naší společnosti.

Stejně jako v uplynulém období bude federální vláda pokračovat v zajišťování spolehlivé obrany země, ochrany socialistických vymožeností a všestranné připravenosti Československé lidové armády.

Máme pro to příznivé podmínky jak v materiální sféře a v růstu socialistického uvědomění našich občanů, tak i v bratrských spojeneckých svazcích se Sovětským svazem a s ostatními členskými státy Varšavské smlouvy. Chceme je dále upevňovat jako spolehlivý základ naší branné síly, záruku socialistického vývoje, svobody a státní nezávislosti ČSSR.

Soudružky a soudruzi poslanci, jsme v období, kdy náš společenský život je stále více ovlivňován požadavky i možnostmi, které s sebou přináší vědeckotechnická revoluce. Do popředí stále více vystupuje význam a úloha subjektivního činitele - člověka vysoce vzdělaného, kulturního uvědomělého tvůrce všech materiálních a duchovních hodnot.

Proto považujeme za nezbytné stále intenzivněji rozvíjet ideově výchovnou a kulturní funkci socialistického státu. V oblasti školství bude federální vláda v úzké součinnosti s vládami národních republik především usilovat o postupnou realizaci projektu dalšího zdokonalování výchovně vzdělávací soustavy. Je to dlouhodobý program, jehož hlavním cílem je přechod převážné většiny mládeže k úplnému střednímu vzdělání, modernizace obsahu a metod výuky a prohloubení výchovného procesu na všech stupních a typech škol.

Zvláštní pozornost si vyžádá zkvalitňování přípravy mládeže na dělnická povolání. Postupně vybudujeme síť středních odborných učilišť, která budou poskytovat ve dvouletých a tříletých učebních oborech dělnické mládeži střední vzdělání, přičemž v navazujících dvou až tříletých studijních směrech a ve čtyřletých učebních oborech bude moci získat úplné střední vzdělání s maturitou.

Na vysokých školách půjde hlavně o dokončení obsahové přestavby a vypracování nové nomenklatury studijních oborů. Usilujeme o to, aby profil absolventů lépe odpovídal měnícím se potřebám našeho národního hospodářství i ostatních oblastí společenského života.

Ve sféře kulturní politiky spatřuje federální vláda své poslání především v koordinaci jednotlivých nástrojů organizování a ovlivňování kulturní činnosti, ve vytváření podmínek k tomu, aby kultura stále více prostupovala životem a prací lidí, aby pomáhala formovat socialistické vědomí a způsob života celé společnosti. Chceme proto i nadále podporovat především takové umění, takovou kulturu, která pravdivě a umělecky působivě mluví k naléhavým otázkám současného života, umění, jež zobrazuje život a práci našeho lidu. Je to rozsáhlé pole působnosti, v němž může nalézt své místo každý čestný umělec a kulturní pracovník, který se chce aktivně podílet na socialistické výstavbě v naší krásné zemi.

Významné místo v našem životě mají sdělovací prostředky, jež rozsahem a masovostí svého působení sehrávají důležitou úlohu v pozitivním vlivu na rozvoj společnosti, ekonomiky, vědy a kultury, stejně jako na poli výchovy a všestranného zvyšování ideové, mravní a kulturní úrovně našeho lidu. V jejich každodenní činnosti se musí promítnout i naše stanoviska k zápasu revolučních sil za věc socialismu, pokroku a míru tak, aby byla ve světě dostatečně známa, aby i pro ostatní svět přesvědčivě dokumentovala přednosti socialistického zřízení, základní principy československé vnitřní i zahraniční politiky.

Pro tuto náročnou práci tisku, rozhlasu a televize i filmu chceme i nadále vytvářet dobré materiálně technické podmínky, a to jak v oblasti polygrafického průmyslu, tak i v náročné sféře výkonné spojovací techniky - využívat družicových spojů, modernizovat stávající zařízení a další výstavbu rozhlasové a televizní sítě, zkvalitňovat příjem programu v obou národních republikách, ve všech oblastech našeho státu.

Soudružky a soudruzi poslanci, zásadní význam pro pokojný vývoj naší společnosti má skutečnost, že Československo je pevnou součástí socialistického společenství, že svým dílem přispívá ke koordinovanému úsilí bratrských zemí v jejich zápase za mír, demokracii a socialismus.

XV. sjezd Komunistické strany Československa vytyčil pro naši zahraniční politiku jasnou linii. Jejím úhelným kamenem je důsledné upevňování spojenectví, spolupráce a přátelství se Svazem sovětských socialistických republik a ostatními socialistickými zeměmi. Takový je životní zájem našeho lidu, taková je naše historická zkušenost i naše denní zahraničně politická praxe a taková bude i naše dílčí orientace v budoucnosti.

Bratrskou spolupráci zemí našeho společenství chápeme jako aktivní zápas za společné cíle, vyvěrající z jednotné ideologie, totožnosti základních zájmů a věrnosti zásadám proletářského internacionalismu. Chápeme je jako proces vzájemně výhodné, rovnoprávné a nezištné spolupráce, v němž plnění internacionálních úkolů umocňuje vliv našeho tábora na pohyb revolučního procesu v celém světě.

Uvedené principy představují základní pilíře československé zahraniční politiky, které nacházejí svůj výraz v jednání stranických a vládních delegací s našimi přáteli: se Svazem sovětských socialistických republik, Bulharskou lidovou republikou, Maďarskou lidovou republikou, Rumunskou socialistickou republikou, Mongolskou lidovou republikou a Kubánskou republikou.

S uspokojením konstatujeme, že vztahy vzájemné spolupráce se rozšiřují se Socialistickou federativní republikou Jugoslávie.

Novou kapitolu přátelství a spolupráce otevíráme s velikou sjednocenou Vietnamskou socialistickou republikou.

Plodné styky rozvíjíme také s Laoskou lidově demokratickou republikou a jsme plně solidární s úsilím za mírové sjednocení země, za likvidaci všech imperialistických tendencí, které v této oblasti vyvolávají napětí.

Plodné styky rozvíjíme také s Laoskou lidově demokratickou republikou, která vstoupila na cestu budování socialismu.

Znovu prohlašujeme, že máme zájem na normalizaci státních vztahů s Čínskou lidovou republikou, především na zásadách rovnoprávnosti, respektování svrchovanosti a nezasahování do vnitřních záležitostí. Z naší strany rovněž nic nebrání tomu, aby i styky s Albánskou lidovou republikou doznaly pozitivních změn.

Vpravdě nám záleží na tom, aby socialistický svět jako celek hrál ještě účinnější roli v mezinárodním životě, aby dostal svým historickým úkolům: definitivně odstranit nebezpečí světového válečného konfliktu, prosadit mír a spolupráci mezi národy a silou svého příkladu podat přesvědčivý důkaz, že socialismus je jediným východiskem pro národy, pro celé lidstvo, pro všechny, jež chtějí svobodu.

Jedním z výrazných rysů naší doby je rostoucí význam mezinárodních ekonomických vztahů, které rozhodujícím způsobem ovlivňují vztahy mezi státy. Právě z tohoto hlediska hodláme i nadále přispívat k všestrannému prohlubování socialistické spolupráce a integrace, jež se realizuje v dlouhodobých rozvojových programech Rady vzájemné hospodářské pomoci.

Vycházíme z toho, že těsná ekonomická spolupráce států socialistického společenství násobí naše vlastní možnosti při výstavbě rozvinuté socialistické společnosti. Rada vzájemné hospodářské pomoci stále účinněji koordinuje postup členských zemí, nalézá nové cesty k upevnění a rozšíření mezinárodní hospodářské spolupráce a podílí se tak na přestavbě světového ekonomického řádu v souladu se spravedlivými tužbami národů.

Aktuální program mírové politiky vyhlásila deklarace "Za nové cíle v uvolňování mezinárodního napětí, za upevnění bezpečnosti a rozvoj spolupráce v Evropě", přijatá na listopadovém zasedání politického poradního výboru států Varšavské smlouvy v Bukurešti. Uvedený dokument názorně dokazuje, že Varšavská smlouva je nejen pevným garantem obrany a bezpečnosti mírového budování signatářských zemí, ale současně i výmluvným svědectvím, že se stává stále více místem programových politických iniciativ, které dávají účinné podněty i reálné výhledy politice mírového soužití. Takovou povahu má i výzva všem účastníkům helsinské konference, aby uzavřeli smlouvu, v níž se zaváží, že proti sobě nepoužijí jako první jaderných zbraní, že vojenské paktů nebudou rozšiřovány o další státy. I když reakce Severoatlantického paktu nevycházejí vstříc těmto návrhům, nelze ustát v nastoupené cestě, neboť všechny náměty, vzešlé z bukurešťské schůzky, jakož i opětovný projev ochoty států Varšavské smlouvy rozpustit organizaci, jestliže zároveň dojde k rozpuštění Severoatlantického paktu, poskytují široké veřejnosti nové důkazy o tom, že socialistické státy jsou odpůrci rozdělení světa na proti sobě stojící bloky, že důsledně bojují za prohlubování procesu zmírnění napětí, za mír a spolupráci mezi národy.

V Bukurešti dohodnutá linie proměňuje ve skutek program dalšího boje za mír, za svobodu a nezávislost národů, vytyčený z iniciativy L. I. Brežněva na XXV. sjezdu Komunistické strany

Sovětského svazu. K jeho plnění jsme se přihlásili ve zprávě přednesené generálním tajemníkem naší strany a prezidentem republiky soudruhem Gustávem Husákem i na našem XV. sjezdu, neboť je plně v souladu s potřebami, zájmy a cíli nejen našeho státu, ale všech zemí a lidí tohoto světa.

Vláda Československé socialistické republiky plně bere za své závěry v Bukurešti a přijme celý soubor opatření, jež budou vyjadřovat podíl i účast naší země na cílevědomém uskutečňování této politiky rozumu a realismu v život.

Naše země je rozhodným stoupencem mírového soužití mezi státy s rozdílným společenským zřízením. To se týká nejenom Evropy, které tradičně věnujeme největší pozornost, nýbrž celkové situace ve světě.

V průběhu mnoha jednání - jen se zeměmi západní Evropy jich bylo na nejvyšší státní úrovni i vládní úrovni 20 za poslední rok - se snažíme rozvinout vztahy a vtisknout jim nový obsah, který odpovídá podnětům a myšlenkám Závěrečného aktu helsinské konference.

Z nedávné doby považujeme za zvláště významná jednání a uzavření nejrůznějších dohod s Francií, Finskem, Rakouskem, Tureckem, Kypru a Řeckem. Dobře se rozvíjející vztahy s Německou spolkovou republikou byly nedávno narušeny některými veřejně známými negativními jevy. Jsme však přesvědčeni, že objektivní zájem na dobré sousedské spolupráci nakonec převáží nad škodlivými manévry odpůrců politiky uvolnění.

Celkově lze říci, že se státy s rozdílným společenským zřízením spolupracujeme v řadě oblastí na zásadách vzájemné výhodnosti, respektování a odmítání jakékoliv diskriminace. Důkazem toho je kromě jiného skutečnost, že v těchto dnech otvírá u nás své zastupitelské kanceláře řada kapitalistických firem.

Pokud jde o naše vztahy se Spojenými státy americkými, jsou poznamenány určitými tendencemi, které neodpovídají duchu konstruktivní spolupráce sedmdesátých let. Ze strany vlády Spojených států amerických přetrvává diskriminace v ekonomických vztazích, pokračuje blokování části našeho zlatého pokladu odcizeného nacisty, ačkoliv jak známo jsme státem, který od samého počátku byl aktivním účastníkem protihitlerovské koalice. A proto bychom chtěli věřit, že nová administrativa Spojených států najde cestu, jak překonat uměle vytvořené překážky a odstranit nános nepříznivě zatěžující československo-americké vztahy.

Pokračujeme v rozšiřování spolupráce s rozvojovými zeměmi. Konkrétními činy jsme nápomocni boji těch národů, které rozhodně vystupují proti imperialismu, kolonialismu, rasismu a národnostnímu útlaku. Proto jsme uvítali konferenci nezúčastněných zemí v Kolombu jako další významný krok v jejich úsilí o likvidaci důsledků nadvlády imperialismu a kolonialismu. Zejména je nám blízká snaha těchto států o politickou a hospodářskou samostatnost, o spravedlivou přestavbu mezinárodně hospodářských vztahů, o likvidaci diktátu nadnárodních monopolů.

V duchu internacionální solidarity jsme v minulých letech podporovali národně osvobozenecký zápas národů Indočíny, boj za samostatnost Angoly, Mosambiku a ostatních zemí, které vyšly z koloniálního područí. Z celého srdce jsme přivítali jejich osvobození a s vládami nových států jsme navázali diplomatické styky.

Se znepokojením pozorně sledujeme vývoj konfliktu na Středním východě. Důsledně požadujeme stažení izraelských vojsk z okupovaných území, zajištění zákonných práv lidu Palestiny, včetně práva na vytvoření samostatného státu a zabezpečení nezávislé existence a rozvoj všech států v této oblasti. Odmítáme intriky světové reakce, které komplikují situaci a oddalují svolání ženevské konference k tomuto závažnému problému. Naši plnou pozornost má také spravedlivý zápas národů Zimbabwe, Namíbie a Jižní Afriky za svobodu a odstranění veškerého rasistického útlaku. I v budoucnu budeme solidární se strastiplným bojem nepokořeného chilského lidu.

Desítky let rozvíjíme plodné styky s Indií, Alžírskem, Sýrií, Irákem, Libyí, Egyptem, Srí Lankou, Afgánistánem, některými státy Latinské Ameriky i dalšími zeměmi. Hodláme je v příštím období dále rozšiřovat a prohlubovat.

Nedávná jednání, jakož i uzavřené dohody s Iránem názorně potvrzují jejich oboustrannou prospěšnost a výhodnost.

V naší zahraniční politice vycházíme ze zásady, že koncepce mírového soužití států s rozdílným společenským zřízením, která je v epoše hrozby nukleární katastrofy vůbec jedinou přijatelnou alternativou, se v praxi osvědčuje jako politika, která je přijímána všemi národy světa.

Proto věnujeme soustavnou pozornost uskutečňování závěrů helsinské Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě, jejímiž iniciátory byly především socialistické státy. Jestliže charakterizujeme popravdě toto celoevropské setkání jako vyvrcholení dosavadního mírového úsilí, pak si zároveň uvědomujeme, že imperialistické reakční síly se neustále snaží zvrátit vývoj zpět. Z toho důvodu je naší trvalou povinností odhalovat ty proudy, které otravují atmosféru, ožívují přízrak studené války, narušují proces plnění Závěrečného aktu, organizují kampaně směřující k jeho zpochybnění, zkreslení a kladou překážky jeho plnému uvedení do života.

Hlavní důraz přitom klademe na rozvíjení všech pozitivních tendencí, jejichž působení příznivě ovlivňuje politické klima v Evropě. Záleží nám na tom, aby na připravované bělehradské schůzce v roce 1977 se pokračovalo ve výměně názorů na další upevnění bezpečnosti a spolupráce v Evropě i na celém světě. Závěry Politického poradního výboru Varšavské smlouvy z Bukurešti ukazují jasnou cestu, jak těchto ušlechtilých cílů dosáhnout.

Naším prvořadým úkolem v této etapě je aktivně přispět k uvolnění ve vojenské oblasti, k zastavení horečného zbrojení, prosazení odzbrojení, aby tak politické uvolnění dostalo pevné základy. Proto plně podporujeme všechny iniciativní kroky Sovětského svazu v tomto směru, zvláště pak návrh na uzavření celosvětové smlouvy o nepoužití síly v mezinárodních vztazích. Sdílíme úsilí mnoha států, aby tento program se stal součástí praxe Organizace spojených národů, která své velké úkoly může splnit jen tehdy, budou-li všechny členské země dodržovat ducha i literu Charty této významné světové organizace.

Naše záměry jsou zcela jasné. Československá socialistická republika v úzké spolupráci se Sovětským svazem a ostatními socialistickými zeměmi učiní vše, aby se vytvořily příznivé mezinárodní podmínky pro budování rozvinuté socialistické společnosti v naší vlasti, aby se dále upevnily pozice socialistických zemí, demokratických a pokrokových sil na celém světě, aby byl zachován mír a bezpečnost na celé naší planetě. K naplnění těchto historických cílů

chceme přispět ze všech sil, neboť jsme si vědomi, že takový je historický díl naší odpovědnosti vůči dnešním i příštím generacím.

Vážené Federální shromáždění! Federální vláda vám předkládá návrh programu své činnosti, který vychází ze závěrů a linie XV. sjezdu komunistické strany, z programu Národní fronty Československé socialistické republiky. Je přesvědčena, že je to program, jenž odpovídá nejvlastnějším potřebám a přáním i zájmům našeho lidu, že je to program, jehož cílevědomé plnění posílí váhu i autoritu Československa ve světě, zvýší jeho podíl na upevnění síly a vlivu spolupráce mezi národy.

Jsme přesvědčeni, že se nám společnými silami podaří naplnit jeho náročné cíle a učinit tak v příštím období podstatný krok v budování rozvinuté socialistické společnosti.

Jménem vlády upřímně děkuji Federálnímu shromáždění a jeho orgánům za účinnou podporu, kterou v uplynulém období poskytly vládě Československé socialistické republiky v její práci.

Předloženým vládním návrhem se ucházíme o vaši důvěru i v tomto volebním období, usilujeme o vaši podporu při naplňování závěrů XV. sjezdu KSČ, v úsilí o šťastný a spokojený život našeho lidu, o další rozkvět naší krásné vlasti, Československé socialistické republiky.

Prosím, vážené soudružky a soudruzi poslanci, abyste programové prohlášení vlády republiky posoudili a ve smyslu článku 69 ústavního zákona o čs. federaci vyslovili federální vládě svou důvěru.

Přednesl předseda vlády Lubomír Štrougal